THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINEBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

67 Elizabeth Street Telephone Main 4582

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR

SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario January 22nd, 1913

פוילען און די אידען

מיר קעהרען זיך אים צו דער טהעמא וועלכע מיר האבען אויף צוויי טעג אונטערבראכען, צוליעב דער וויכטיגקייט פון דער מעסי־האל פערזאמלונג.

פיעלע יאהרען לעבען דיעזע צוויי פעלקער בשכנות און קומען אין טאג־טעגליכע בעריהרונג. עס האט זיך צייטענווייז געדולט, ווי דער שיקאזל פון דיעזע צוויי אונטערדריקטע פעלקער איז צוזאמענגעבינדען אין אז צווישען זיי וועלען תמיד הערשען די פרוינדליכסטע בעציהונגען.

זענען אבער אנדערע טעג אנגעקומען.

עס זענען אנגעקומען די טעג, ווען אין פוילען האט זיך נאך די רעוואליציאנס יאהרען בעוויזען די „נאראדאיע דעמאקראטיע", וועלכע האט שוין גלייך ביי איהר גרינדונג זיך בעפיצט מיט דעם מאנטעל פון אנטיסעמיטיזם.

די יאגעלא־וואהלען זענען געווען די לעצטע צינדהעלצער, וואס האבען צופלאקערט די פוילישע שנאה צו אידען, און וואס האבען פון דאמאלס אן געמאכט דאס לעבען פאר די פוילישע אידען א גהינום.

קיין מיטעל האט זיי ניט אבגעשטעלט, אבי דאס האט נאר געקענט פיהרען צו דער ראיינע פון די אידען אין פוילען אין זייערע פרנסות.

די פוילישע אנטיסעמיטען זענען אוועק אזוי ווייט ווי „מעשה וויעלען", א זאך וועלכע עס האבען ניט געוואגט די ערגסטע רוסישע פאגראמשטשיקעס.

דער בריק וואס איז געלעגען צווישען דיעזע ביידע פעלקער, איז פון זיי צוריסען געווארען, און קריעג איז ערקלערט געווארען, — דעם אידי שען פאלק, די אידישע שכנים.

אין וואלט פוילען דאמאלס א פרייע מדינה געווען, און ניט קיין אונטערגעטעניע צו רוסלאנד, וואלט די פוילישע שנאה צו אידען פערארט זאכט אזעלכע אידישע שחיטות, וואס זענען גאר ניט בעקאנט דער גע־שיכטע.

בלויז די פערשקלאפונג פון פוילען האט מעגליך געמאכט, אז די באיקאטען און פאגראמען זאלען ניט ווילדעזוען מיט זייער גאנצער ווילדקייט.

אויף עס עקזיסטירט היינט צו טאג א פאלק, וועמענס גרעסטער רוב האט פיינט אידען. און ווייל זעהן זייער אונטערגאנג דורך אלע מיטעלען, איז עס דאס פוילישע פאלק.

א פרייע אריסטאקראטיע אין פוילען בעדייטעט פאר אידען, א פיעל פערזעסרטען גיהנום. וואו עס וועט הערשען דער „שליאכטשיטש".

און דאך ווייסען מיר זיי ניט קיין שלעכטס, און מען מעג זאגען, אז דאס אידישע פאלק, איז פאר דעם אז פוילען זאל בעפרייט ווערען.

קיינער קען ניט אזוי לעדען און פיהלען די פרייהייט, ווי א פאלק, וואס איז אונטערדריקט און פערשקלאפט, און דאס פערשקלאפטע אידי־שע פאלק, וועלכעס שטרעבט צו פרייהייט פאר זיך, ווייניש אייך פריי־הייט און גליק פאר אלע פעלקער.

בלויז דורך דעם פתייהייטס־וועג פון אלע אונטערדריקטע פעלקער, קען און וועט אייך דאס אידישע פאלק בעפרייט ווערען.

און ניט קוקענדיג אויף דעם, וואס די פאליאקען האבען אונז אזוי פיעל וועה געטהאן, אזוי ערנידריגט מיט זייערע בלבולים, זוכט ניט דאס אידישע פאלק אין זיי קיין נקמה, און ווייניש זיי א פרייע אויטאנא־מע פוילען.

א פרייע אויטאנאמע פוילען, וואו דאס רעכט פון דער אידישער מינדערהייט זאל געשיצט ווערען.

אונזער ענטפער צום פוילישען פאלק איז, אמת איהר האט אונז וועה געטהאן, אבער מיר האפען אז אין א פריי לאנד וועט איהר אייך ווערען פרייע מענשען, פריי פונ'ם איינפלוס פון אייערע דמאווסקים און אנדערע פוילישע כולגאנעס. מיר ווילען אז פוילען זאל בעקומען דאס, צו וועלכען זי שטרעבט, אז זי זאל ווערען א פרייע אויטאנאמע פוילען. מיר אידען אבער, האבען אויך א גרויסען חלק אין דער פוילישער ערד, כוים בענוג שווייס און בלוט האט זי זיך אנגעזאפט, און אין א פרייע פוילען ווילען מיר ניט לעבען אלס פרייע מענשען, נאר אויך אלס פרייע אידען.

נאציאנאלע אויטאנאמיע פאר די אידען אין פוילען, דאס איז די צוגעכונג, וואס דאס אידישע פאלק גיט צו, צום פארשלאג וועגען אויטאנ־אמיע פאר פוילען.

רוסישע סטראטעגיק

נעכטען האבען מיר געבראכט די ידיעה, אז די רוסען ליידיגען שוין אב זייער ליניע קאווגא־גראדנא און אויך ווילנא.

מיט א טאג פריהער האבען מיר געבראכט אין אונזערע נייעס־קא־לומס דעם אינהאלט פון אן אינטערעסאנט, וואס א. צייטונגס־קאָרעספאנדענט האט געהאט מיט'ן דייטשען גענעראל בילאה. אין וועלכען דער לעצטער לאכט אב פון דעם, וואס די רוסען ווילען זיך יעצט בענוצען מיט דער זעל־בער סטראטעגיקע ווי אין נאפאלעאנס צייטען בשעת 1812.

אז דער זעלבער צייט, ברענגען די צייטונגען אויך ידיעות, אז א הייכער רוסישער בעאמטער האט ערקלערט, אז אפילו ווען די רוסען וועלען זיך צוריקציהען אזוי ווייט ווי ביז די איראלער בערג (ביים גדענעין פון סיביר) וועלען זיי דאך סוף־כל סוף פארט זיעגען.

מיר ווייסען ניט, צי די דייטשען וועלען געהן אזוי ווייט, אבער אז דער רוסישער שטאב וויל זיך יעצט בענוצען מיט די זעלבע מעטהאדען ווי הינדערט יאהר צוריק, איז גאנץ קלאהר.

די פעהיגע (?) רוסישע־בענעראלען פערגעסען אבער, אז זיי לעבען אין צוואנציגסטען יאהר הונדערט און ניט אין 1812.

אבער ווי עס ווייזט אויס, האבען די רוסען אין די גאנצע הונדערט יאהר זיעגיג וואס געלערנט, און דער בער האפט נאך אלעס, אז ער וועט זיעגען אין דער מלחמה מיט דער הילף פונ'ם פראסט.

עס איז פאראן אן אנגענעהמענער "עמזאָס"

אין דעם פלייזאר פון

"SALADA"

וועלכער קען פראדוצירט ווערען בלויז דורך קונציגער בלענדונג פון ווירקליך פיין וואסעסנדע טהעען. דיעזער ספעציעלער כשוף פלייזאר מאכט זי אלס די איינ־ציגער צווישען די טהעען און איז אויך דער סוד פון איהר 23 יעהריגער פערגרעסערטער פאפולאריטעט.

ערב...

אונטער דיעזען טיטעל שילדערט די קאָענהאגענער פאלקס־צייטונג די שטימונג וואס פיהלט זיך יעצט אין רוסלאנד. — דער ארטיקעל איז געשריעבען נאך איידער ווארשא איז געפאלען.

אין רוסלאנד איז אונרוהיג. פון אויבען ביז אונטען, פון דער העכסטער ביז דער ראקראטיש־אריסטאקראטישער געזעל־שאפט ביז דעם גרויסען פינסטערען המון נעהט איצט דורך א ציטער פון אונצו־פריעדענהייט אין אונרוהיג, ווי מען וואלט פלוצלונג דערפיהלט, אז דאס גאנצע רע־גיערונגס לעבען איז אויפגעבויט אויף א בלוטיגען פונדאמענט. אין די צייטונגס־ארטיקלען, אויפרופען, בעסקריפטען און בעפעהלען פיהלט זיך א פערבארגענער קרעכצענדער גנום, וואס דערמאהנט אן דאס בעקאנטע אידישע ליעדעל:

די רעדער הרעהען ניט
די פערד נעהען ניט
און קיין בראנפען איז ניטא...

די גאנצע מלוכה־מאשין האלט זיך קוים, קוים, נאר מיט נאטס נסים, און אלץ, פון תבואה ביז די קלענסטע שריי־בעלאך פארי מענשען, פעהלט אין דעם דאזיגען גרויסען און רייכען לאנד די מיליטערישע לאגע פערשלעכטערט זיך פון טאג צו טאג, אז נאך א יאהר בלוט־טיגען קריעג. וואס האט אבגעקאסט אזוי פיעל קרבנות שטעהען די רוסישע אר־מעען אין רוסלאנד און דער שונא האט פערנומען גרויסע טהיילען פון לאנד, האלטענדיג פעסט די עראבערטע פוילישע און באלטישע ערד. גאליציע איז מען גע־צוואונגען צו פערלאזען און ווארשא גע־פינט זיך אין א קריטישען מצב. נעדראַ־העט פון צוויי זייטען.

און אין לאנד גופא הערשט א פאל־שטענדיגע דיסקראנזיאצע. א אונגערד־נונג און מאנגעל אין די וויכטיגסטע פראדוקטען. אין די ברייטע פאלקס שיכ־טען הערשט די ביטערע נויט וואס איז ארויסגערופען דורך יקרות און אומגעלומ־פערטער בעלי־בתיש'קייט. בשעת אין אין עק לאנד פוילען גרויסע רעזערוואן פון תבואה שטייגען אויף איהר די מקחים אין אנ'אנדער טהייל רוסלאנד.

און די מלחמה פערלאנגט אלץ גייע קרבנות און איטליכער צוג ברענגט אלץ גייע אין גייע פערוואונדעטע און קאלי־קעס, וואס פערפלייצען דאס לאנד און שאפען נאך א גדריקטערע שטימונג, מאכען שטארקער דעם יאוש. פון דער א מאליגער בענייסטערונג איז קיין זאך ניט געבליבען, דער פאטריאטיזם פון די עדשטע טעג איז פערשוואונדען געווארען ווי רויך. דאס לאנד פיהלט די גרויסע סכנה פון אויסען און אינזוועניג, און האט ניט דעם כח און רצון אייגצוהאלטען דעם פלוכה־שליטען, וואס לייגט בלייווישנעל צום תהום.

ביי וועמען זאל דען פלאקערען די בע־נייסטערונג? ווער זאל דען קומען און זיך מקריב זיין פאר? פאטערלאנד, וואס איז אין סכנה? ווער זאל דען קומען צו הילף צו דער קליפע, וואס רענערט אזוי אונ־פעראנטוואורטליך און האט זיך ארויסגע־וועזען אזוי אונפעהיג און טאלאנטלאז, אזוי צישראפען און הילפלאז אין דעם איצטיגען היסטאריישען מאמענט?

פאר די ערך 12 חדשים פון מלחמה האט די רוסישע רעגיערונג ארויסגערופען צו זיך א שנאה מצד אלע אונטערדריקטע נאציאנאליטעטען, סיי מצד די ליבעראלע און סאציאליסטישע פרייזען. אלץ, וואס זי האט געקענט טהאן, כדי צו שאפען א גערדיקטע שטימונג און אונטערגראבען דעם גלויבען אין א נצחון, איז־ווארצלען דעם פערטרייען צו דער העכערער מאכט, האט זי געטהאן מיט דער גרעסטער כונה.

די פאליאקען זיינען אבגעגאנגען געווא־רען און פון זייערע „פרעטענזיעס" האט מען חוזק געמאכט גלייך, ווי די רוסישע ארמעע איז אריין אין גאליציען. מען האט זיי אין זייער „אויטאנאמער" גאליציען, וואו זי האבען געהאט זייערע עפסס קול־טורעלע פארמען אויף פראקטיק בעוויי־זען, וואס מען מיינט מיט דעם צוזאג וועגען „זעלבסשטענדיגקייט".

די אידען, א ווייטיגען האנדעלס־עלע־מענט און א פאליטיש איינפלוסרייכע בע־עלקערונג, האט מען טיראניזירט, פרא־וואצירט און רואינירט. מען האט זיך בע־מיהט ארויסרייסען פון איטליכען אידען דעם רעשט פון זיין פאטריאטיזם און לאָ־יאליטעט ווי פון בלוט פערשכור'טע רוצחים האט מען צום איינענעם שאדען פערניכטעט דעם אידישען האנדעל, בעל־מלאכה און פאבריקאציע.

די אנדערע פעלקער האט מען אויך ניט בעסער בעהאנדעלט, יעדענפאלס ניט פערזוכט זיי צו בעגייסטערען און פער־אינטערעסירען אין דעם נצחון פון רוס־לאנד, אנשטאט ארויסגעבען א פאראל פון „בורגפריעדען", ווי אין דייטשלאנד און ענגלאנד אדער צוציהען צו דער מלחמה־ארבייט די רעזעלשאפטליכע עלע־מענטען, דאס גאנצע פאלק, האט מען פארטעזעצט, ווי פריהער, די פינסטערע רעאקציאנערע פאליטיק: ארעסטירט ארויסגעשיקט, פערמאכט געזעלשאפטען א. א. וו.

דער פראצעס פון די סאצ.־דעמאקרא־טישע דעפוטאטען, די ארויסשיקונג פון בורגעווען, די פערפאלגונגען פון פראפע־סיאנעלע פעראיינען, די אונערהערטע רדיפות געגען דער פרעסע, דאס אלץ איז געווען אזא אונגליק, אזא פערברעכען געגען אייגענע אינטערעסען, אז מען הויפט אן באמת צו גלויבען, דאס אלץ איז געווען ארגאניזירט פון די דייטשען. קיין בעסערען פערבונדעטען און העלפער, ווי די רוסישע רעגיערונג און די ענגעראל שטאבען, האט האבען געפיהרט די מלחמה דערהויפט געגען אידען, האט דייטשלאנד ניט געקענט געפינען.

און אויב אין די ערשטע חדשים איז נאך דער עולם געווען פערשכורט פון די נצחונות, איז ער איצט ניכטער געווארען פון זיי מפלות, וועלכע בעוויזען בעשיינ־פערליך ווי פערברעכעריש הוסלאנד ווערט רעגיערט, וואס פאר מורא'דיגע נעזאלאזע קרבנות, דאס לאנד מוז פיהרען צוליעב דעם, וואס בראש שטעהען מענ־שען, וועלכע זיינען ניט נאר אונפעהיג צו פאָעזיציע נאך דער אנדערער, פערלאזט איין וויכ־טיגע פאָעזיציע נאך דער אנדערער און ריי־ניגט אב ווארשא און זאגאר קיעוו, נאר ווייל דאס גאנצע מלוכה לעבען, די גאנצע סיסטעם פון רעגיערען און פיהרען איז פויל און פערדארבען פון אויבען ביז אונ־טען. מאָדערנע מלחמות ווערען געפיהרט ניט נאר דורך דער ארמעע פון אויסגעלעס־רענטע סאלדאטען, וואס שטעהען אויפ'ן פראָנט און גראָבען זיך איין אין די טרענ־טשעס, נאר אויף פונ'ם גאנצען פאלק, וועלכעס ניט סיי די נויטיגע מאטעריע־לע־הילפע: ארטאנזירט דעם צופאהר פון פראוויאנט און אמוניציאָן, האלט אין נויי־טיגער ארדנונג די באהנען, גרייט צו לא־זארעטען ווי אויף די נייסטיגע מיטלען: די בעגייסטערונג, די שטימונג, דעם פעס־טען גלויבען אין א נצחון.

לייענט די דייטשע בלעטער אין איהר זעט זעהן, ווי אזוי א קולטור־פאלק פיהרט א מלחמה: 83 פראצענט פון די פערוואונדעטע סאלדאטען קעהערען זיך אום פון די לאזארעטען צוריק צום פראָנט. אין די שטימונג אין לאנד! און דער שלום' צווישען אלע גרופען, קלאַ־סען און פעלקער. און די זאָרגען פאר די סאלדאטען, וואס וועלען איצט בע־קומען אין די טרענטשעס זאגאר מינע־ראל וואסער!

וועגען דער ארדנונג פון די באהנען וועגען אנדערע פערקעהרס־מיטלען איז שוין אבגערעדט.

אין וואוהין זיי קומען די דייטשען בעמיהען זיי זיך איצט צו געווינען פאר זיך די בעפעלקערונג, אגיטירען זיי צווי־שען איהרע איינפלוסרייכע עלעמענטען, גיבען איהר די מעגליכקייט צו לעבען אזוי ווי זי וויל, און אזוי ווייטער.

דער גיפוך פון דעם אלעמען איז די רוסישע קריעגס־פיהרונג און די רוסישע סיסטעם. גאליציען, פוילען, דער צפון־מע־ב'דיגער געגענד — דאס זיינען דיא בעסטע בעוויזען און אילוסטראציעס פון דעם, ווי אזוי מען דארף ניט און מען טאר ניט פיהרען א קריעג, און וואס פאר א פאלגען עס קומען ארויס דערפון.

די רוסישע געזעלשאפט האט עס איצט גוט פערשטאנען — אין ניט נאר די פראָ־גרעסיווע און ראדיקאלע פאליטיקער, וועלכע האבען שטענדיג בעקעמפט דעם רעזשים פון מאקלאקאָ און שטשעגלאָ־וויטאָוועז — אפילו די רעכטע עלעמענ־טען האבען דערפיהלט און פערשטאנען די גרויסע סכנה פאר'ן לאנד, אויב עס וועלען ניט פארקומען קיין ענדערונגען, אויב די מאכט וועט ניט איבערגעהן אין אנדערע הענד.

די דעפוטאטען פון דער רוסישער דו־מא פערלאנגען איצט, אז די דומא זאל תיכף ומיד צוזאמענגערופען ווערען; די פערטרעטער פון דער רוסישער אינדוסט־ריע און האנדעל פערלאנגען א מאָביליי־זאציע פון אלע שאפענדע קרעפטען פון דער אינדוסטריע; די ארבייטער פארע־רען רעפאָרמען; און די גרויסע פינסטע־רע מאסע איז אינערלעך אונרוהיג, צו־שראקען און זוכט אנ'אויסוועג פאר איהר רע בעליידיגונג געפיהלען, פאר איהר אבנכאסבס, אין אזעלכע ווילדע עקסצע־סען, ווי דער מאָסקווער פאָגראם, וועלי־כער האט רואינירט ניט נאר די געשעפ־טען פון דייטשען און אויסלענדער, נאר אויף אינסטיטוציעס, וואס זיינען וויכ־טיג פאר דער רוסישער ארמעע.

דאס גאנצע רוסישע פאלק פיהלט איצט, אז רוסלאנד איז ערב א קאטאס־טראפע און זיינע פערטרעטער און בעסטע עלעמענטען ווילען עס רעטען דורך אנ'ענדערונג פון דעם אינערען פאָ־ליטישען קורס.

מען דארף ניט זייז קיין טיעפער פאָלי־טיקער און מיליטערישער פאך־מאן, כדי צו זאָגען, אז די איינציגע רעטונג פון רוסלאנד בעשטעהט איצט נאר אין דעם, וואס דאס פאטערלאנד וועט ערקלערהט ווערען אז'נ געפאהר, די רעגיערונג וועט איבערגעגעבען ווערען צו אנדערע מענ־שען, דער רעזשים וועט געענדערט ווע־רען, דאס פאלק וועט בעקומען די גע־ווינשטע פרייהייטען, די אונטערדריקטע נאציאנאליטעטען וועלען ווערען גלייכבע־רעכטיגט, די פאליטישע פערברעכער וועל־לען ערהאלטען אמנעסטיע, — דאן קען מען זיכער זיין, אז די מלחמה וועט ווע־רען א פאלקסטהימליכע, אז דער בונד צווישען רוסלאנד און ענגלאנד מיט פראנקרייך וועט ווערען א נאטירליכער דער לעצטער נצחון וועט זיין אויף דער זייט פון די פעראייניגטע.

אדער... אדער רוסלאנד מוז תיכף ומיד מאכען א שלום מיט דייטשלאנד, ענדיגען די מלחמה און מיט דעם רעשט פון דער ארמעע אונטערדריקען דאס לאנד, וואס געפינט זיך בלי שום ספק ערב א רעוואליציע, ערב א גרויסער קאטאס־טראפע

פאר די רוסישע אידען איז נאטירליך דער ערשטער אויסוועג דער איינציגער גע־ווינשטער, די איינציגע האפנונג בע־שטעהט אין א גרויסע אינערע רוסישע רעפאָרמע, אין א חורבן פונ'ם אלטען רע־זשים, וועלכער האט אינ'ם קאטאפ מיט יודענטהום געזוכט פאר זיך א רעטונג.

דערווייל אבער קומען אן פון רוסלאנד טרויעריגע פינסטערע נאכריכטען. די אנארביע דערגרייכט די העכסטע שטופע. די רעגיערונג וויל ניט אבריינגען דעם וועג, אז ענטפערט אויף די רעוואלוציאָ־נערע שטימונגען מיט ארעסטען, פערפאל־גונגען און רדיפות. צווישען דער רעגיע־רונג און דער דומא זיינען געשפאנטע בע־ציהונגען און אויסליכען מאמענט קאן אויסברעכען א קאנפליקט. די רוסישע בוראקראטען זיינען, דוכט זיך, גרייט צו פערלירען די מלחמה און חרוב מאכען דאס פאטערלאנד, אבער ערהאלטען מאכט. שווארצע וואלקען טראגען זיך ארום אויבער דעם אונגלוקליכען לאנד, וואס פערגיעסט די פעלדער פון אייראָ־פא מיט איהר בלוט — אין דאס פאלק איז אונרוהיג אין דער ערווארטונג פונ'ם גרויסען שטורעם.

דערווייל... דערווייל אבער וואנדערען איבער די רוסישע אייזענבאהנען פינס־טערע וואגאנען מיט פערשמאכטע אידי־שע עמיגראנטען, וואנדערען פון פאלטא־ווע קיין ווילנא אז פון ווילנא קיין פאל־טאווא, ווייל קיין גובע־נאטאר וויל זיי ביי זיך נישט האבען.

דער גן עדן פון קענעדא

די צויבערליכע געגענד אין בריטיש קאָלומביא; די בערג, פארקס און די חיות אין די ים ברענגען אין די ריזיגע בוימער אין די געגענ־דען פון וואנקאווער.

——(: :)——

ענטנומען פון דזש. ט. בילבי'ם בוך "קענעדא" און בעארבייט אין אידיש פון ס. סאנטאפ.

די בערג אין דער געגענד אין בריטיש קאָלומביא זיינען פון זעקס ביז נייַן טויזענד פוס הויך איבער דער אבערפלעכע פון ים. ריזיגע, מיט פעלזען בעשפריצטע בערג, נעדיכט בעוואקסען מיט וואלד און עוויקסע, וועלכע זיינען כאראקטעריסטיש פאר דעם פייכטען קלימאט.

ווען דער ים זאָל פלוצים פערשטיינערט ווערען אין א ברויזענדען שטורם, וואלט עס געווען א טריי בילד פון בריטיש קאָ־לומביא. די מאסען בערג און טהאלען, וועלכע ציהען זיך איבער דער גאנצער פראָווינץ, קוקען אויס ווי ריעזיגע, פער־גליווערטע ים כוואליעס אין דער צייט פון א מעכטיגען שטורם. אויף די בערג שפיצען און טהאלען פינקלען און שעמע־רירען און בלענדען די אויגען. עס איז אונמעגליך צו שילדערען דעם צויבער פון ער סצענע.

דאס זעלבע קען מען אויך זאגען וועגען די "ראקי מאונטיינס", וואס ציהען זיך איבער דעם דרום און צפון קאנטינענט ווייל אבער האט די מיליציע מאכען פראָמאָקאָלען אויף ווילכע פערקויפען לעבלעך בר־מאלאָגען. אזעלכע לעבלעך בר־צו 60 קאָפּ. א שטיק, ווען מע זיי געהיים. מענשען מיט טאל־זיי פערקויפט צו 40 קאָפּ.

די פערשאפונג פון די איר־בעציהונגען האבען זיך ארויסגע־אין דער "בריטיש קארטען" צו בעטייליגען זיך אין דעם איינצוטהיילען די "ברא־ביורא איינגעלאדען געווארען פראָצענט אידישע מיטגליעדער זעהר וועניג אין פערגלייך מיט געמיינער צאָהל פון דער אידי־קערונג אין לאָדז. דאס ווארפט איינגען נאך מעהר ערשט, ווען בעפעלקערונג האט זיך בעטר דער שטאדטישער הלואה נישט נאר אין 40 פראָצענט.

לויט די ווייטערע ידיעות, האב ערהאלטען וועגען דער שו הלואה, איז פאר דער הלואה געוואָרען א דאָפּעלטע נאראנט די, וואס שרייבען אונטער די פען נאראנטירען נישט 5, נאר

ון די בערג בעפארבט מיט א פורפור רויטען שיין און גלימערען אין פינקלען ווי געשליפענע רובינען. גרויסע בלויע, דורכזיכטיגע שטיקער אייז העגען אין דער לופטען און זאפען איין אין זיך דיא פייערדיגע זונען שטראהלען. גרויסע, ווייי־זע און גרינע שטיינער ברעכען דורך דעם אמעט מאנטעל פון דעם באַרג נידערי־ער אונטען ציהט זיך א געדיכטער וואלד ציי־פרעזידענט אין זיין פער־יים־ברעטען — א גרינע לאנקע בע־וואקסען מיט ווייסע און געלע בלומען, און אלסע טוקט זיך אין א ראזעווען טו־יאן, וועלכער שווימט ארום אין גרויסע, גריסענע שטיקער אין טאהל און בלייבט אויפגעזעצט אויף די שפיצען פון די שטיינער. אם נאכצע בילד שטעהט ווי פון שטיין אויסגעהאקט גענען דעם פורפור רויטען הארייזאנט און הונדערטער קאָליערען שע־ערירען און בלענדען די אויגען. עס איז אונמעגליך צו שילדערען דעם צויבער פון ער סצענע.

דאס זעלבע קען מען אויך זאגען וועגען די "ראקי מאונטיינס", וואס ציהען זיך איבער דעם דרום און צפון קאנטינענט ווייל אבער האט די מיליציע מאכען פראָמאָקאָלען אויף ווילכע פערקויפען לעבלעך בר־מאלאָגען. אזעלכע לעבלעך בר־צו 60 קאָפּ. א שטיק, ווען מע זיי געהיים. מענשען מיט טאל־זיי פערקויפט צו 40 קאָפּ.

די פערשאפונג פון די איר־בעציהונגען האבען זיך ארויסגע־אין דער "בריטיש קארטען" צו בעטייליגען זיך אין דעם איינצוטהיילען די "ברא־ביורא איינגעלאדען געווארען פראָצענט אידישע מיטגליעדער זעהר וועניג אין פערגלייך מיט געמיינער צאָהל פון דער אידי־קערונג אין לאָדז. דאס ווארפט איינגען נאך מעהר ערשט, ווען בעפעלקערונג האט זיך בעטר דער שטאדטישער הלואה נישט נאר אין 40 פראָצענט.

אין די וועלדער אויף די בערג וואקסט די בעוואוסטע "אָגלאס יאָלקע", וועלכע איז אונגעהייער ברייט און הויך, מאנכע פון זיי האלטען דרייסיג פוס די דיק.

אין סטעגלי פארק, וואנקאווער געפינט זיך איינע פון די בוימער. די קארע פון דעם בוים איז אראָבגערייסען און דער חלל אויף דעם פלאץ איז אזוי גרוים, אז א גאנץ גרויסע גרופע טוריסטען געהען אהינצו אריין און לאָזען זיך פאָטאָגראָ־פירען.

דער קלימאט אין יענע געגענדען איז א זעהר מילדער, קיין ווינטער איז כמעט ווי נאָר ניטא. אנשטאט ווינטער איז דאָר־טען דאָ א פייכטער סעזאָן. אין דער צייט רעגענט עס אונאוויינסטעטליך. די ריזיגן ביים בראָג דערגרייכט א הויך ערד דאס דאס גאנצען יאָהר. דאס מאכט די בערהמטע אקאנאָנען און קר־דאָרט זעהר פאכט און די געוויקסע אויף מענגיי טהאָלען אזוי פאסיג פאר פרוכט קולטיווירונג.

וויקטאָריא איז דיהויפט שטאָדט פון דער פראָווינץ בריטיש קאָלומביא און געפינט זיך אויף דעם וואנקאָווער איינזעל אויף דעם פאסיפישען אָקעאָן. דער קלי־מאט און די נאטירליכע שעהנקייט פון דער שטאָדט וויקטאָריא האט צוגעצויגען א סך ענגלישע פאמיליעס. וויקטאָריא איז יעצט די מעהרסטענס ענגלישע שטאָדט פון אלע קענעדער שטעדט.

וואנקאָווער איז די קאָמערציעלע הויפט שטאָדט און איז דער טערמינוס פון דער סענעדער פאסיפישער איינזענבאהן (סי פי אר). פון דעם וואנקאָווער האפען צו־הען זיך דאמפּפ שיף ליניען אין כינא, יאפאן און אויסטראליע.

פריץ רופערט איז א נייע האפען שטאָדט ווייטער צו צפון און איז דער וועסטליכער טערמינוס פון דער גרעגד טראנק פאסיפישער איינזענבאהן, וועלכע ווערט געצויגען איבער דעם גאנצען קאנ־טינענט.

בריטיש קאָלומביא ווערט אנגערופען: "דער גן עדן פון דער וועלט" און זי פער־דיענט דעם נאמען כשר. אויב עס געפינט זיך אויף דער וועלט א גן עדן, איז עס זיכער אין דער פראָווינץ בריטיש קאָלומ־ביא. איהר נאטירליכע פאָעזיע, איהר צוי־בערפעטע שעהנקייט און פריעדליכקייט איז ווייט צו זוכען. דער שטיינערדיגער ים ברעג פון בריטיש קאָלומביא איז פונקט אזוי שעהן ווי דאס אינזוועגינסטע לאנד. די בערג ביים ברעג דערגרייכען א הויך פון זעקס ביז זיבען טויזענד פוס און אי־בער דער גאנצער לאנדשאפט אין אויס־ענאסען א ווילדער חן, וועלכער איז זעל־טען צו געפינען.

אויפמערקזאם!

ליידיס מיילינערס, אפערייטארס און קאסטערס, איהר האט איצט א גרויסע וועלענהייט אין דער סקוהל פון ל. עדמונד 393 ספעדיינג עוועניו צו ווערען א פוירסט קלאס דעזיינער. פרייזען מעסיגע, צופרידענהייט גאראנ־טירט, אדער דאס געלד צוריק.

ל. עדמונד 393 ספעדיינג עוועניו